

Expunere de motive

În Lista Monumentelor Istorice din România figurează peste 30 000 de monumente istorice. Printre acestea se numără atât obiective individuale precum case, biserici, castele și palate, cât și mari cimitire, vaste situri arheologice, ansambluri și centre urbane sau chiar sate întregi – unele dintre care înscrise în Lista patrimoniului mondial UNESCO (ex. Centrul istoric al Sighișoarei sau satele Viscri, Prejmer, Călnic, Dârjiu, Saschiz, Biertan, Valea Viilor). În consecință, cele peste 30.000 de poziții din Lista monumentelor istorice cuprind, de fapt, un număr mult mai mare de construcții care beneficiază de statutul de monument istoric, dar care, în mare parte, se află într-o stare precară sau chiar critică de conservare.

Din datele culese atât de instituții publice, cât și de ONG-uri cu activitate în domeniul patrimoniului cultural rezultă statistici îngrijorătoare cu privire la starea de conservare a monumentelor istorice. De pildă, din datele Institutului Național al Patrimoniului și din rezultatele proiectului internațional INNOCASTLE rezultă că doar în Mureș un procent de 32% din castelele și conacele de pe raza județului se află în stare de precolaps, 14% în stare de colaps, iar 6% sunt deja ruine. Totodată, în Oltenia, din ansamblul de cule înscrise în Lista indicativă UNESCO a României 4 clădiri se află în stare medie, 6 în stare proastă și 4 sunt deja ruine. Un alt exemplu relevant este cel al Asociației ARCHÉ care, prin programul Monumente Uitate, a inventariat peste 1000 de ansambluri istorice de castele și conace din toată țara din care se mai păstrează astăzi doar 875, iar mai bine de 110 se află în stare de colaps sau precolaps. Rezultate și statistici similare au fost prezentate și în alte documentații, dintre cele mai cunoscute fiind raportul alcătuit în 2009 de Comisia Prezidențială pentru Patrimoniul Construit, Situri Istorice și Naturale și ale cărui concluzii au fost preluate și în Tezele Codului Patrimoniului. Aceste exemple punctuale nu sunt singulare, ci generale, iar rezultate similare, dezastruoase pentru patrimoniul cultural – resursă neregenerabilă și cu impact semnificativ în creșterea și dezvoltarea turismului și, nu în ultimul rând, în creșterea vizibilității României în lume – se înregistrează în toate județele țării și în cadrul tuturor categoriilor de monumente istorice, indiferent de dimensiunea, forma, funcțiunea sau proprietarii lor.

În acest sens, **Timbrul Monumentelor Istorice**, unul dintre puținele instrumente naționale de finanțare pentru patrimoniul cultural imobil, vine în ajutorul tuturor categoriilor de monumente istorice din România, indiferent de starea de conservare, suprafața, categoria valorică sau regimul de proprietate. Acest instrument a fost instituit cu scopul de a sprijini activitățile de protejare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice, prin finanțarea de lucrări precum: intervenții de urgență, amenajări în vederea pregătirii monumentelor istorice pentru vizitare gratuită, investigații și elaborarea de reglementări, norme și metodologii, programe sau proiecte culturale privind monumentele istorice. Programul / mecanismul de finanțare din fondul TMI include atât monumente istorice aflate în proprietatea statului, a UAT-urilor sau a cultelor religioase, cât și monumente istorice aflate în proprietate privată a unor persoane fizice sau juridice. TMI este un instrument necesar pentru buna conservare a patrimoniului imobil, colectarea corespunzătoare a fondurilor necesare pentru funcționarea acestui program fiind imperios necesară. Precizăm că doar în anul 2021 au fost finanțate, prin cele 4 apeluri tematice dedicate intervențiilor de urgență, elaborării documentațiilor de

intervenție, lucrărilor de întreținere și de reparațiilor curente, mai bine de 40 de beneficiari persoane fizice și juridice, cu o sumă totală de 4.862.248 lei.

Cu toate acestea, Timbrul Monumentelor Istorice se confruntă cu probleme importante în ceea ce privește colectarea sumelor ce urmează a fi apoi reinvestite în lucrări de preservare a patrimoniului cultural. În condițiile în care acesta este singurul instrument de finanțare din România dedicat tuturor tipurilor de monumente istorice și în condițiile în care situația unui număr foarte mare de monumente este critică, se impun corectări ale legislației în vigoare privitoare la funcționarea acestuia. În consecință, se propun 2 modificări ale articolului 51 din Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice. Aceste modificări prevăd exclusiv clarificarea unor situații incerte privind colectarea Timbrului și sunt necesare în vederea obținerii fondurilor necesare pentru buna funcționare a acestui unic și foarte important instrument de finanțare dedicat monumentelor României.

Varianta în vigoare a articolului 3¹ a fost introdusă prin Legea 109/2016, prevederile legale nou introduse cu privire la colectarea procentului de 3% din sumele colectate de la operatorii economici care desfășoară activități în domeniul jocurilor de noroc nu au fost puse în aplicare până la acest moment. Sumele corespunzătoare procentului de 3% ar fi trebuit să fie alocate Timbrului Monumentelor Istorice, gestionat de Institutul Național al Patrimoniului, pentru lucrări de restaurare, conservare și consolidare a monumentelor istorice.

În ceea ce privește modificările aduse art. 51, alin. (4), în forma actuală, legea este interpretată de către unii operatori economici ca fiind aplicabilă exclusiv asupra imobilelor din zona de protecție a unor monumente sau din zone construite protejate, nu și asupra monumentului / monumentelor în sine, respectiv a monumentului / monumentelor care a/au generat o zonă de protecție. Această interpretare contribuie în mod direct la probleme privind colectarea TMI și, implicit, reducerea sumelor ce pot fi ulterior investite mai apoi în consolidarea și restaurarea monumentelor.

În condițiile în care articolul introdus prin Legea 109/2016 ar fi fost aplicat, iar art. 51 (4) ar fi fost mai clar, atunci un număr semnificativ mai mare de monumente ar fi beneficiat de pe urma apelurilor din TMI, iar acțiunile necesare pentru buna conservare a acestor imobile și starea critică care definește astăzi un număr impresionant de vestigii istorice ar fi fost, cu siguranță, ameliorată.

SENATOR USR

REMUS EUGEN NEGOI

LEGE
pentru modificarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice

Tabel semnături

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	POSCUȘ ANDREI	USR	
2	CRISTI BEREA	USR	
3	VICOL COSTEL	USR	
4	IVAN DAN	USR	
5	POPESCU ION DRAGOS	USR	
6	TRIFAN RAOUK	USR	
7	BODOG MARIUS	USR	
8	SEBASTIAN OZERNIE	USR	
9	VIASU COSMIN	USR	
10	Zob Alexandru Robert	USR	
11	CRISTIAN GHICA	USR	
12	OLAVAN MUREȘAN	USR	
13	RADU MIHAIL	USR	
14	DARAU AMBROZIE-IRINEU	USR	
15	VLAD SERGIU COSMIN	USR	
16	SPĂTARU ELENA-SIMONA	USR	

LEGE
pentru modificarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice

Tabel semnături

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	TEHITĂ DRAGOS CATALIN	USR	
2.	LAZAR TEODOR	USR	
3.	GIVREIU ADRIAN	USR	
4.	BRANCA ANDREI IULIAN	USR	
5	MOLNAR RADU-IULIAN	USR	
6	TERENTE EUGEN	USR	
7	POLITEANU MIHAI	USR	
8	Diana Stofca	USR PLUS	
9	TODOSIU BENIAMIN	USR	
10	Badea Mihai Alexandru	USR	
11	NEAGU BENISA-ELENA	USR	
12	Iohim Pristion - PAUL	USR	
13	SPĂTARU ELENA SIMONA	USR	
14.	SINIU IULIAN	USR	
15.	Simion Ungureanu	USR	
16.	STEFAN IULIAN LOBANC?	USR	
17.	Ozmen Dana - Alina	USR	
18	APOSTOL ANIM	USR	
19	WIENER ADRIAN	USA	
20	RIZEA CRISTINA-CAMELIA	USR	
21	MAVARNEANU FILIP	USR	
22	TERENTE EUGEN	USR	